

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน
โรงเรียนบ้านหนองฮี อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามขั้นตอน
ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
2. ขั้นตอนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียน โรงเรียนบ้านหนองฮี จำนวน 38 คน ได้มาโดยใช้
วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 45) เพื่อเสริมสร้างให้เป็นผู้มีระเบียบ
วินัยและ ความรับผิดชอบที่ดีขึ้น
2. กลุ่มผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ครู โรงเรียนบ้านหนองฮี ซึ่งสมัครใจเข้าร่วมวิจัย
เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบที่ดีขึ้น
3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย
 - 3.1 ครู โรงเรียนบ้านหนองฮี จำนวน 3 คน ได้มาโดยการสมัครใจเข้าร่วมวิจัยเพื่อ
พัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบที่ดีขึ้น
 - 3.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน ได้มาโดยวิธีการเลือก
แบบเจาะจง (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 45) จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน
บ้านหนองฮี เพื่อให้ข้อมูลในระหว่างการประชุมผลการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้าน
ความรับผิดชอบ โรงเรียนบ้านหนองฮี

3.3 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 20 คน ได้มาโดยการสมัครใจเข้าร่วมวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบที่ดียิ่งขึ้น

ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของการวิจัย ตามกลยุทธ์ที่ใช้ประกอบการเสริมสร้างวินัย ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ไว้เป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการเสริมสร้างวินัย ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองฮี

ระยะที่ 2 การดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองฮี

ระยะที่ 3 ผลการพัฒนาการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองฮี

รายละเอียดขั้นตอนการวิจัยทั้ง 3 ระยะ ปรากฏดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี

1. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี

2. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 38 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. เครื่องมือการวิจัย

แบบบันทึกการประชุม

4. วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยได้ประชุมระดมความคิดเห็นกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยถึงเรื่องความรับผิดชอบของนักเรียนคือ รับผิดชอบต่อตนเอง ได้แก่ การแต่งกาย ความซื่อสัตย์ การตรงต่อเวลา และการปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของโรงเรียน และได้ประชุมระดมความคิดเห็นความรับผิดชอบต่อสังคมหรือส่วนรวม ได้แก่ ความรับผิดชอบในบริเวณโรงเรียนที่ได้รับมอบหมาย

และการร่วมกันรับผิดชอบในห้องเรียน ทำให้ทราบสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองฮี

ระยะที่ 2 การดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองฮี

1. วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองฮี

2. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียน โรงเรียนบ้านหนองฮี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 38 คน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. เครื่องมือการวิจัย

ใช้แบบสังเกต แบบประเมิน และแบบสัมภาษณ์

4. วิธีดำเนินการ

ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ(PAOR) ประกอบการฝึกปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่กำหนดไว้ในระยะที่ 1 ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขั้นวางแผน (Planning)

ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้วางแผนการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ ดังนี้

4.1.1 ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ประกอบด้วยกิจกรรม กิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ กิจกรรมรณรงค์ความซื่อสัตย์ กิจกรรมรณรงค์การตรงต่อเวลาและกิจกรรมรณรงค์การปฏิบัติตนตามระเบียบของโรงเรียน ที่ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันกำหนดขึ้น โดยได้ดำเนินการในระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2555 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 ร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยโดยใช้วิธีการสังเกตและสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล จากแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์

4.1.2 ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วยกิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน และกิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด ที่ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันกำหนดขึ้น เพื่อใช้ประกอบการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียน โดยดำเนินการในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2555- เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 ร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยโดยใช้

วิธีการสังเกตและสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล จากแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์

4.2 ขั้นปฏิบัติการ (Action) มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

4.2.1 ดำเนินตามแนวที่กำหนดไว้ในขั้นวางแผน (Planning) เพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โดยมีกิจกรรมต่างๆ ประกอบด้วยการรณรงค์ การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ กิจกรรมความซื่อสัตย์ กิจกรรมการตรงต่อเวลา กิจกรรม การปฏิบัติตนตามกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน กิจกรรมเขตรับผิดชอบในโรงเรียน และ กิจกรรมประกวดห้องเรียน

4.2.2 ประสานงาน สร้างความตระหนัก สร้างความเข้าใจและกระตุ้น โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

4.3 ขั้นสังเกต (Observation) มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

4.3.1 สังเกตการณ์ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย กำหนด

4.3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึก สังเกต สัมภาษณ์ และประเมิน ระหว่างการดำเนินการตามกิจกรรมเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โดยใช้ แบบบันทึก แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน จากผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

4.4 ขั้นสะท้อนผล (Reflection) มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

4.4.1 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ทำความเข้าใจ ร่วมกับกลุ่มผู้วิจัย

4.4.2 ประร่วมกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อทำการวิพากษ์วิจารณ์หาแนวทาง ปรับปรุงส่วนที่ยังเป็นปัญหา

4.4.3 ปรับปรุงส่วนที่เป็นปัญหาและเสริมสร้างส่วนที่ดี โดยการระดม ความร่วมมือจากทุกคนในการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน การรายงานผลการเสริมสร้างว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ พร้อมกับระบุผลการดำเนินการว่ามีวิธีการ หรือแนวทางในการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนที่เหมาะสมกับวัยของ นักเรียนและมีคุณภาพมากที่สุด

5. ผลลัพธ์

นักเรียน โรงเรียนบ้านหนองฮี ได้รับการเสริมสร้างให้เป็นผู้มีวินัยด้านความ รับผิดชอบ เป็นที่พึงพอใจของครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม

**ระยะที่ 3 การประเมินผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน
โรงเรียนบ้านหนองฮี**

1. วัตถุประสงค์

เพื่อติดตามผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน
โรงเรียนบ้านหนองฮี

2. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียน โรงเรียนบ้านหนองฮี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. เครื่องมือการวิจัย

แบบประเมินและแบบสัมภาษณ์

4. วิธีดำเนินการ

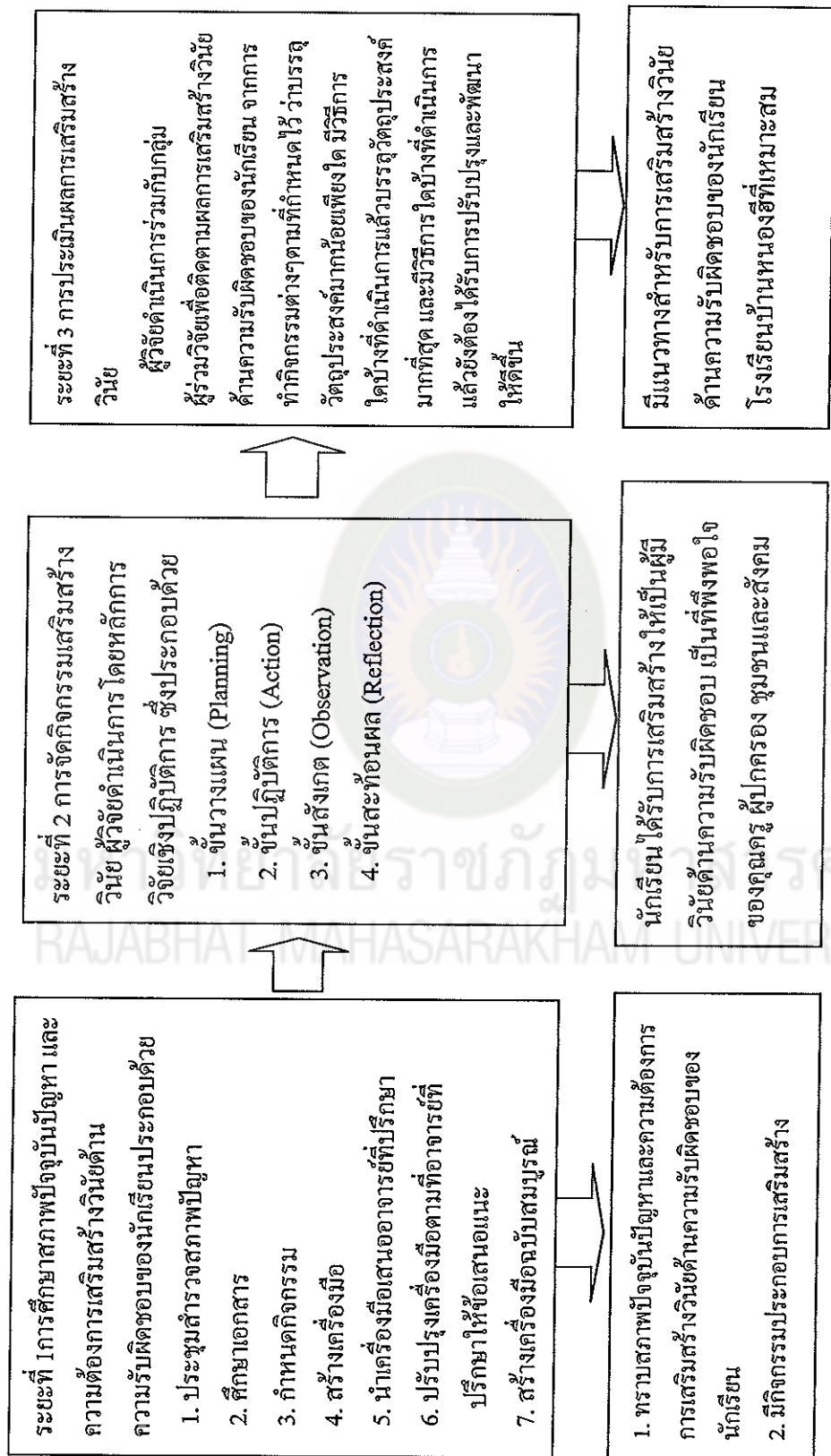
ดำเนินการร่วมกับกลุ่มผู้วิจัย เพื่อติดตามผลการเสริมสร้างวินัยด้านความ
รับผิดชอบของนักเรียน จากการทำกิจกรรมต่างๆตามที่กำหนดไว้ ว่าบรรลุวัตถุประสงค์มาก
น้อยเพียงใด มีวิธีการใดบ้างที่ดำเนินการแล้วบรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุดและมีวิธีใดบ้างที่
ดำเนินการแล้วยังต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น โดยได้จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อใช้
ในการวิจัย

ระหว่างการประเมินผล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการประเมินและ
สัมภาษณ์เกี่ยวกับการรับผิดชอบต่อของนักเรียนจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

5. ผลลัพธ์

มีแนวทางสำหรับการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบต่อของนักเรียน
โรงเรียนบ้านหนองฮี ที่เหมาะสม

สรุปขั้นตอนการวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบต่อของนักเรียน
โรงเรียนบ้านหนองฮี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
ปรากฏดังแผนภูมิที่ 3 ต่อไปนี้



แผนภาพที่ 3 ขั้นตอนการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบต่อนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองฮี

ตารางที่ 4 แผนปฏิบัติการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
โรงเรียนบ้านหนองฮี

กลยุทธ์	เป้าหมาย	ระยะเวลา ในการ ดำเนิน กิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้อง ในการดำเนิน กิจกรรม	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	เครื่องมือที่ ใช้ในการ เก็บ รวบรวม ข้อมูล	แหล่งข้อมูล
1.ประชุม ระดม ความคิด จัดประชุม ครู,นักเรียน	เพื่อรับทราบปัญหา สร้างความเข้าใจเพื่อหา แนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน	ธ.ค. 2555	1. กลุ่มผู้ร่วม วิจัย 2. ผู้ให้ข้อมูล	บันทึกการ ประชุม	แบบบันทึก การประชุม	1. ครู 2. นักเรียน 3. ผู้ปกครอง
2.กิจกรรม รณรงค์ความ รับผิดชอบต่อ ตนเอง	เพื่อกระตุ้นพฤติกรรม นักเรียนให้แต่งกาย ถูกต้องตามระเบียบ, มีความซื่อสัตย์, การตรงต่อเวลา และ การปฏิบัติตามระเบียบ ของโรงเรียน	ธ.ค. 2555- ม.ค. 2556	1. กลุ่มผู้ร่วม วิจัย 2. ผู้ให้ข้อมูล	1. การสังเกต 2. การสัมภาษณ์ 3. การประเมิน	1. แบบ สังเกต 2. แบบ สัมภาษณ์ 3. แบบ ประเมิน	นักเรียน
3.กิจกรรม รณรงค์ความ รับผิดชอบต่อ สังคม	เพื่อกระตุ้นพฤติกรรม นักเรียนให้มีความ รับผิดชอบต่อในการแบ่ง เขตรับผิดชอบภายใน โรงเรียนและการ ประกวดห้องเรียน สะอาด	ธ.ค. 2555- ม.ค. 2556	1. กลุ่มผู้ร่วม วิจัย 2. ผู้ให้ข้อมูล	1. การสังเกต 2. การสัมภาษณ์ 3. การประเมิน	1. แบบ สังเกต 2. แบบ สัมภาษณ์ 3. แบบ ประเมิน	นักเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันจัดทำเครื่องมือที่ใช้ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการจกกิจกรรมเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองฮี ดังนี้

1. แบบบันทึก
2. แบบสังเกต ประกอบด้วย

- 2.1 แบบสังเกตกิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ
- 2.2 แบบสังเกตการทำกิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกาย
- 2.3 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน
3. แบบประเมินประกอบด้วย
 - 3.1 แบบประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียน
 - 3.2 แบบประเมินผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน
 - 3.4 แบบประเมินผลการจัดกิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด
4. แบบสัมภาษณ์
 - 4.1 การทำกิจกรรมแบบรณรงค์แบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน
 - 4.2 การประเมินผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียน โรงเรียนบ้านหนองฮี ในครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้านวินัยและความรับผิดชอบของนักเรียน และวิธีการสร้างเครื่องมือจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2545: 69-80) จากนั้นได้ลงมือสร้างเครื่องมือตามกรอบแบบมีโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย แบบบันทึก แบบสังเกต แบบประเมิน และแบบสัมภาษณ์ ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบบันทึก ผู้วิจัย ได้ดำเนินการ ดังนี้

- 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบแนวทางการจัดทำแบบ

บันทึก

- 1.2 กำหนดแหล่งที่มาของข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย

- 1.2.1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

- 1.2.2 ข้อมูลที่เป็นสภาพปัญหาเกี่ยวกับวินัยนักเรียนที่พบจากรายงานการ

นักเรียนที่ปรากฏในปัจจุบัน และ สภาพที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับวินัยนักเรียนที่พบจากรายงานการประเมินของ สมศ.

1.3 นำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมด้าน เนื้อหา ภาษา และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วปรับปรุงตามคำแนะนำให้มีความเหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษา

1.4 นำเครื่องมือที่แก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญรวม ไปถึงความถูกต้องและความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาและกระบวนการประเมินผลซึ่งประกอบด้วย

1.4.1 นายชงยุทธ ศรีประจักษ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองฮี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พิจารณาโครงสร้างเนื้อหา

1.4.2 นางนงเยาว์ ศรีประจักษ์ ค.ม. (ภาษาไทย) ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองฮี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 พิจารณาตรวจสอบด้านภาษา

1.4.3 นางสุดารัตน์ รังเสนา ค.ม. (การวัดผลการประเมินผลศึกษา) ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนผดุงนารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 46 พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.5 ปรับปรุงเครื่องมือตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้มีความสมบูรณ์เพื่อไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

2. แบบสังเกต ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารซึ่งเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ รวมไปถึงการสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง การศึกษาบริบทของโรงเรียน เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 แบบสังเกตกิจกรรมรณรงค์การแต่งการให้ถูกต้องตามระเบียบ ได้ดำเนินการ โดยการศึกษาระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับระเบียบการแต่งกายของนักเรียน แล้วนำมากำหนดเป็นกรอบของการดำเนินงานเพื่อใช้ประกอบการเสริมสร้างนักเรียนให้เป็นผู้มีวินัยด้านการแต่งกายที่ดี

2.1.2 แบบสังเกตการทำกิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกาย ได้ดำเนินการ โดยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดทั้งที่เป็นข้อมูลจากเอกสารและ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่จากสถานีนามัย ว่ามีวิธีดำเนินการอย่างไรบ้างเพื่อจะได้นำไปใช้เป็นแนวทางประกอบการดำเนินงานที่เหมาะสมมากที่สุด

2.1.3 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียนได้ดำเนินการ โดยการสำรวจสถานที่ภายในบริเวณ โรงเรียนเพื่อกำหนดเป็นเขตรับผิดชอบให้แก่ นักเรียนแต่ละกลุ่ม พร้อมกับการศึกษาวิธีการรักษาความสะอาดอาคารสถานที่ต่างๆเพื่อนำมา กำหนดเป็นกรอบประกอบสังเกตที่เหมาะสมมากที่สุด

2.1.4 แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด ได้ดำเนินการ โดยจัดให้มีการประกวดห้องเรียนสะอาด เพื่อกำหนดเป็นเขตรับผิดชอบให้แก่ นักเรียนแต่ละ กลุ่ม พร้อมกับการศึกษาวิธีการรักษาความสะอาดอาคารสถานที่ต่างๆเพื่อนำมา กำหนดเป็น กรอบประกอบสังเกตที่เหมาะสมมากที่สุด

2.2 ลงมือสร้างเครื่องมือแบบสังเกตเพื่อสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในการปฏิบัติ และไม่ปฏิบัติตามระเบียบวินัยด้านความรับผิดชอบ

2.3 นำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความ เหมาะสมด้าน เนื้อหา ภาษาและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วปรับปรุงตามคำแนะนำให้มี ความเหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษา

2.4 นำเครื่องมือมาปรับปรุงให้สมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ ร่วมวิจัยต่อไป

3. แบบประเมิน ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารซึ่งเกี่ยวข้องกับวิธีการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของ นักเรียนตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ เพื่อนำมา กำหนดเป็นกรอบสำหรับการเก็บรวบรวม ข้อมูล ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.1 แบบประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ได้ดำเนินการ โดยการศึกษาขอบข่ายและเนื้อหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของนักเรียนจากกรอบ แนวคิดที่กำหนดไว้ แล้วนำมา กำหนดเป็นกรอบของการประเมินครอบคลุมกรอบแนวคิดทั้ง ความรับผิดชอบต่อตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม

3.1.2 แบบประเมินผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ได้ดำเนินการ โดยการศึกษาขอบข่ายและเนื้อหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของนักเรียนจาก กรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ แล้วนำมา กำหนดเป็นกรอบของการประเมินครอบคลุมกรอบแนวคิด ทั้งความรับผิดชอบต่อตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม

3.1.3 แบบประเมินผลการจัดกิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาดได้ดำเนินการ โดยการศึกษาแนวทางของการจัดกิจกรรมและมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบแก่นักเรียนแต่ละกลุ่ม แล้วนำแนวทางการจัดกิจกรรมมากำหนดเป็นเกณฑ์ประกอบการประเมิน เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าของการเสริมสร้างวินัยนักเรียนว่าว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

3.2 ลงมือสร้างเครื่องมือซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72) จำแนกตามกิจกรรมที่ใช้ประกอบการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ

3.3 นำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมด้าน เนื้อหา ภาษา และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วปรับปรุงตามคำแนะนำให้มีความเหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษา

3.4 จัดทำแบบประเมินความสอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกกับกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียนแบบ IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้สูตร IOC ของ สมนึก กัททิยธนี (2544:221) ตามเกณฑ์คะแนนความเหมาะสมตั้งแต่ 0.66-1.00 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีความสอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกกับกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีความสอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกกับกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

ให้คะแนน-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นไม่มีความสอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกกับกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

3.5 นำเครื่องมือพร้อมกับแบบประเมินความสอดคล้องเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องข้อมูลที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมและเนื้อหาที่จะศึกษา รวมไปถึงความถูกต้องและความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาและกระบวนการประเมินผล

3.6 ปรับปรุงเครื่องมือตามที่ยุติผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วนำแบบประเมินที่ปรับปรุงไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน แล้วนำผลจากการทดลองมาวิเคราะห์หาค่าจำแนกรายข้อ 0.20 ขึ้นไป และหาค่าความเชื่อมั่นของ

แบบประเมิน โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 174) ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.41-0.89 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

3.7 นำเครื่องมือมาปรับปรุงให้สมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยต่อไป

4. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบแนวทางการจัดทำแบบสัมภาษณ์

4.2 กำหนดแหล่งที่มาของเครื่องมือ ซึ่งประกอบด้วย

4.2.1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

4.2.2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ใช้ประกอบการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน

4.3 นำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วปรับปรุงตามคำแนะนำให้มีความเหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษา

4.4 นำเครื่องมือที่แก้ไขตามอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องข้อมูลที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมและเนื้อหาที่จะศึกษารวมไปถึงความถูกต้องและความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาและกระบวนการประเมินผล

4.5 ปรับปรุงเครื่องมือตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ใช้แบบบันทึกประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองฮี ในระยะที่ 1

2. ใช้แบบสังเกต ซึ่งประกอบไปด้วยการจัดกิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ แบบสังเกตการณ์ทำกิจกรรมรักษาความสะอาดร่างกาย และแบบสังเกตการทำกิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ในระยะที่ 2

3. ใช้แบบประเมิน ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 แบบประเมินผลการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ประกอบการเก็บข้อมูลในระหว่างการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในระยะที่ 2, 3

3.2 ใช้แบบประเมินผลการทำกิจกรรมเยาวชนคนรับผิดชอบและแบบประเมินผลการจัดกิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ในระยะที่ 2,3

4. ใช้แบบสัมภาษณ์ ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียนจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และใช้ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างการประเมินผลการเสริมสร้างวินัยนักเรียนจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในระยะที่ 2

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดทำข้อมูล

1.1 นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจัดหมวดหมู่และแยกประเภทตามชนิดของเครื่องมือ

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการแยกประเภทที่มีความสมบูรณ์และถูกต้องมาตรวจสอบโดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) (สุภางค์ จันทวานิช, 2547 : 38) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.2.1 การตรวจสอบข้อมูลด้านข้อมูล (Data Triangulation) ตรวจสอบว่าความแตกต่างด้านเวลา ด้านสถานที่ และด้านบุคคล ทำให้ข้อมูลเปลี่ยนไปหรือไม่

1.2.2 การตรวจสอบข้อมูลด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) ในกรณีที่ไม่มั่นใจในตัวผู้วิจัยเอง ผู้วิจัยจะกระทำการตรวจสอบโดยเปลี่ยนผู้สังเกต อาจเป็นกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า หรือวิทยากร เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้เหมือนกันหรือไม่

1.2.3 การตรวจสอบข้อมูลด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) ตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีที่แตกต่างกัน คือ จากการสังเกต การประเมิน การสัมภาษณ์ และการบันทึกข้อมูล

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกต และแบบประเมินใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึก และแบบสัมภาษณ์ ใช้วิธีการหาค่าความถี่ของข้อมูลที่ได้รับแล้วคิดเป็นร้อยละ พร้อมกับนำเสนอโดยวิธีการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การแปลผลข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบประเมิน ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1.1 ตรวจสอบและให้คะแนนเป็นรายชื่อตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 72)

ดังนี้

ระดับปฏิบัติการ		คะแนน
มากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มาก	ให้	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
น้อย	ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

1.2 การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

ดังนี้

ระดับปฏิบัติการ		ค่าเฉลี่ย
มากที่สุด	ให้	4.51 - 5.00
มาก	ให้	3.51 - 4.50
ปานกลาง	ให้	2.51 - 3.50
น้อย	ให้	1.51 - 2.50
น้อยที่สุด	ให้	1.00 - 1.50

2. สถิติที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

2.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่

2.1.1 การวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายชื่อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) ระหว่างคะแนน

แต่ละข้อกับคะแนนรวม ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99)

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{N\sum X^2 - (\sum X)^2}[N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนข้อ X กับคะแนนรวม Y
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของค่า X
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของค่า Y
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่าง X และ Y
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของค่า X
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของค่า Y
	N	แทน	จำนวนสมาชิกในกลุ่ม

2.1.2 หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมสอดคล้องของแบบประเมินโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คำนวณค่าตามสูตร คำนวณค่าตามสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 117)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$$\begin{aligned}\sum R &= \text{ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ} \\ N &= \text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}\end{aligned}$$

2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.2.1 ร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 104)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
เมื่อ	f	แทน	ความถี่
เมื่อ	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2.2 ค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	n	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2.3.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{X})^2}{N}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	x	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนประชากร
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย